

Рукопис:

Блатно доба и процват амброзије

Аутор:

Љубинко Милосављевић

Рецензент:

Љубиша Митровић

РЕЦЕНЗИЈА

Колега Љубинко Милосављевић, као филозоф по вокацији и професор историје социјалних теорија и философије историје по дисциплинарној подели у академској заједници, спада у ред сериозних мислилаца и истраживача, препознатљивог књижевног стила у исписивању својих текстова. То тројство у његовој личности – филозоф, научник, књижевник – дошло једо изражаја у многим његовим студијама у којима се допуњују и споре ове различите делатне улоге Милосављевићеве. Отуда се његове књиге могу читати и као научне социјалне анализе, али и филозофско-културолошки есеји. У њима је изражен срећан спој рација и имагинације, са моралистичко-хуманистичком анализом и поруком, која никога не оставља равнодушним. Напротив, подстичу нас на размишљање и нову упитност: шта се то збива са светом и човеком и човечанством кроз историју и у савремености? Је ли одабрани пут, којим се креће савремени човек, прави пут или странпутица која води човечанство у недођију и катаклизму, те шта нам ваља чинити?

Нова књига (за сада у форми рукописа) *Блатно доба и процват амброзије*, аутора проф. др Љубинка Милосављевића, у својој структури, поред *Увода*, има девет глава са двадесет и два поглавља и цитираном литературом. Основне главе, тематски кругови у овој књизи су: I *Блатно доба*; II *Слобода и ропство*; III *Национално и универзално*; IV *Сукоб или сарадња цивилизација*; V *Опоређење за погубан стил живота*; VI *Глобализација и промена (колективне) свести*; VII *Жртва (и награда) за очување националног идентитета*; VIII *Уметност и апсурд*; IX *Кад процвета амброзија*.

Већина текстова за ову књигу настала је у време ауторовог ангажмана на пројекту „Традиција, модернизација и национални идентитет у Србији и на Балкану“, који реализује Центар за социолошка истраживања Филозофског факултета у Нишу, а финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Текстови су претходно саопштени на научним скуповима и објављени у одговарајућим зборницима радова.

Основна теза коју аутор елаборира у овој књизи јесте да у историји постоје асиметрични процеси између техничко-технолошког напретка и моралног и духовног развоја човека и човечанства. Данас, упркос технилошком напретку, живимо у „блатном добу“, тј. у ери „историјске деградације људског рода“, у условима нових облика поробљавања човека, глобализовања света и поништавања националних идентитета. У оквиру овакве, неизвесне и суморне садашњости и перспективе човечанства, аутор разматра различите аспекте погубних последица изопачавања људскости која иде упоредо са технолошким цивилизовањем света.

У целини узев, Милосављевићево *Блатно доба и процват амброзије*, као колаж расправа и есеја, представља својеврсни ламент неспокоја и крик отпора над доминантним облицима цивилизације савременог човечанства које живи у знаку дихотомије и социолошког парадокса између хипертехнолошког прогреса и социјалног субразвоја, тј. све већег дефицита солидарности, хуманизма и истинске еманципације у савременом свету.

Аутор не верује неолибералној парадигматској „*вулгати*“, оличеној у метасоцијалном фаталистичком дискурсу да ће прогрес технологије и економије, сам по себи, спасити свет, без упорног моралног усавршавања, политичке и социјалне еманципације човека и човечанства. Иако је његова критика прожета меланхолијом и песимизмом, она не остаје заробљена морализмом, већ трага за хоризонтом „избавленија“ и спаса. Притом, он критички разара разне идеологеме, идеоле и утваре потрошачке цивилизације и „друштва спектакла“, који би у име бога Мамона, великог брата из Орвелијане, да жртвују нацију и идентитетску културу и тиме остваре, како аутор каже „идентитетску денационализацију“ у контексту глобалистичког геополитичког инжењеринга десуверенизације и зависне модернизације земаља периферног капитализма и реколонизације света.

Овакве књиге представљају „сигнална светла“ (Пјер Бурдије), аларм за нашу савест – да се изнова упитамо „за ким то звона звоне“ и да ли ће „слобода умети да пева као што су сужњи певали о њој“ (Бранко Миљковић). Ова књига подстиче и буди критички ум у нама, свест да се само непристајањем и усправним ходом може очувати културни идентитет и национална самосвест и градити човечанство као заједница равноправних грађана и народа, а не новим покоравањима, хегемонијом, конфликтима, потчињавањем центрима моћи у новом суровом свету. То значи да се идеја прогреса мора изнова повезати са идејом хуманизма, а идеја слободе са борбом за социјалну правду;

док се појмови модернизације и одрживог развоја морају изнова научно и философски проблематизовати изван свих облика њихове инструментализације и злоупотребе.

У смутним временима, једнако као и у постмодерно доба медијских манипулација, „друштва спектакла“, „хлеба и игара“, када је све сведено на естетику пропаганде и преваре, истраживати истину је не само професионални позив научника, већ и грађанска дужност и морални категорички императив. У таквом контексту, Џорџ Орвел је с правом поручио: „У време опште обмане, говорити истину је револуционарни чин!“ И ма колико да је она болна или горка, истина може бити мелем за наше ране и подстицајна и ослобађајућа снага за изграђивање наше критичке самосвести.

Због ових и других квалитета, књига *Блатно доба и процват амброзије* колеге Љубинка Милосављевића, заслужује препоруку за објављивање. Отуда јој желим успешан сусрет и читатељско пријатељство са новом генерацијом читалаца, било да они припадају академској заједници или широј јавности.

У Нишу, 28. 6. 2019.

Др Љубиша Р. Митровић,
професор емеритус
Филозофски факултет у Нишу